

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/203/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712215308
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičiková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7712215308.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislava, Župné námestie 13, IČO: XXXXXXXX, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu 6C/134/2012-85 z 19.12.2014 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len "súd") uznesením I. konanie vo veci zastavil a II. po právoplatnosti tohto uznesenia postúpi vec na konanie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

Uviedol o.i., že žalobca podal žaloby na plnenie proti žalovanému o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup, ktoré boli zaevidované pod spisovými značkami: 16C/143/2012, 16C/144/2012, 16C/159/2012, 16C/160/2012, 16C/168/2012, 16C/175/2012, 16C/176/2012, 16C/177/2012, 16C/178/2012, 16C/183/2012, 16C/190/2012, 16C/195/2012, 16C/196/2012, 16C/198/2012, 16C/199/2012, 16C/204/2012, 16C/205/2012, 16C/206/2012, 16C/212/2012, 16C/213/2012, 16C/214/2012, 16C/215/2012, 16C/216/2012, 16C/217/2012, 16C/226/2012, 16C/229/2012, 16C/231/2012, 16C/233/2012, 16C/241/2012. Uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 10. 10. 2012 č. k. 16C/132/2012-8, súd rozhodol o spojení vecí pod vyššie uvedenými spisovými značkami na spoločné konanie a zároveň rozhodol, že spoločné konanie sa bude viesť pod spisovou značkou 16C/132/2012. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11. 10. 2012. Uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 10. 1. 2014 č.k. 16C/132/2012 - 54 súd prvého stupňa rozhodol o rozpojení vecí spojených skôr uvedeným uznesením súdu. Žalobca v návrhu na začatie konania vo vyššie uvedených veciach tvrdil, že v neoznačených súdnych konaniach došlo zo strany súdu k zbytočným priet'ahom, keď nerozhodol o podaniach žalobcu alebo nevykonal úkony o podaniach žalobcu v lehotách, ktoré ustanovuje Občiansky súdny poriadok a Exekučný poriadok. Preto žiadal, aby prvostupňový súd medzitymnym rozsudkom najprv rozhodol o tom, že žalovaný zodpovedá za škodu, ktorá vznikla žalobcovi nesprávnym úradným postupom v každej z vecí, uvedených v predmetných návrhoch na začatie konania a zároveň v každom z takto uplatnených návrhov žiadal uložiť žalovanej povinnosť nahradiť majetkovú ujmu a nemajetkovú škodu v takej výške, akú uviedol v každom z návrhov na začatie konania, ktoré boli do súdneho registra zapísané pod vyššie uvedenými spisovými značkami. Žalobca uplatňuje v uvedených konaniach nároky podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Keďže návrhy na začatie konania vo vyššie uvedených veciach boli podané Okresnému súdu Michalovce do 31. 12. 2012, súd skúmal, či bola splnená zákonná podmienka konania, ktorou je právomoc súdu v týchto veciach podľa zákona č. 514/2003 v znení účinnom do 31. 12. 2012. Zákonom č. 412/2012 Zb. zákonov došlo totiž k zmene zákona č. 514/2003 Zb. zákonov s účinnosťou od 1. 1. 2013. Prvostupňový súd citoval ustanovenia §15 ods.1,2, §16 ods.1, §17 ods.1,2,5 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, § 103, §104 O.s.p. a uviedol, že v návrhoch na začatie konania v súvislosti so

splnením podmienky podľa § 15 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 účinného do 31. 12. 2012, žalobca sa obmedzil iba na oznámenie, že požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody a že žalovaný do podania žaloby na súd pozitívne nereagoval. Ako dôkaz na túto skutočnosť označil spis žalovaného ohľadne predbežného prerokovania nárokov žalobcu v uvedených veciach a tiež potvrdenie o prijatí žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. V návrhoch na začatie konania uviedol, že síce neprípája vyššie uvedené dôkazy ako prílohy k návrhu na začatie konania, ale obmedzil sa na písomné oznámenie, že tieto dôkazy sú založené v súdnom spise Okresného súdu Michalovce v konaní, kde ako žalobca vystupuje spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: XX XXX XXX a ako žalovaný Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, pričom predmetom je náhrada škody a nemajetkovej ujmy zapríčinené nesprávnym úradným postupom (rozhodovanie o žiadosti o vydanie poverenia) pri výkone exekúcie pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č.: XXXXXXXX dlžníkom (povinným): meno a priezvisko dlžníka (povinného): E. U., dátum narodenia dlžníka (povinného): 4. 1. 1955, pričom po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor prideliť registráciou exekučnej veci číslo EX 13873/2010. Aj keď obsah tej časti návrhu na začatie konania žalobcu je v podstate nepreskúmateľný pre absenciu presného označenia spisovej značky konania u žalovaného o predbežnom prejednaní nárokov žalobcu, ďalej presného označenia súdnych a exekučných konaní, súd preskúmal z údajov uvedených žalobcom, či žalobca skutočne riadne a včas uplatnil svoje nároky podľa § 15 ods. 1, ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z., pred podaním návrhu na začatie súdneho konania na príslušnom orgáne. Keďže na základe zisťovaní, ktorých podkladom boli informácie žalobcu uvedené v návrhu na začatie konania nebolo možné považovať tvrdenia žalobcu, že uplatnil nárok na príslušnom orgáne pred podaním návrhu na začatie súdneho konania za preukázané, súd požiadal žalovaného, aby tento poskytol súdu informácie a predložil kompletnú dokumentáciu ohľadne uplatnenia nárokov žalobcu na tomto orgáne pred podaním návrhu na začatie súdneho konania, ako aj dokumentáciu o všetkých úkonoch žalobcu a žalovaného v súvislosti s vybavovaním nárokov uplatnených žalobcom. Na výzvu prvostupňového súdu odpovedal žalovaný podaním z 20. 10. 2014, ktorým súdu oznámil nasledovné: V právnej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ s.r.o., so sídlom Pribinova ul. č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: XX XXX XXX, zast.: Fridrich Paľko, s.r.o. proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, k výzve súdu, či „žalobca podal žiadosti podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorými sa domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu v exekučných veciach Okresného súdu Michalovce“, resp. k výzve súdu na doručenie rovnopisov všetkých týchto žiadostí, predkladá žalovaná nasledovné vyjadrenie: Ministerstvu spravodlivosti SR bolo v rozmedzí od 23. 4. 2012 do 25. 9. 2012 celkovo v siedmych várkach doručených viac ako 43.000 žiadostí žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Ministerstvo spravodlivosti SR nevedlo osobitný spis pre každú osobitnú žiadosť, ale nakoľko tieto žiadosti boli doručené so sprievodnými listami zo dňa 23. 4. 2012, 27. 4. 2012, 30. 4. 2012, 25. 5. 2012, 30. 5. 2012 a 25. 9. 2012 / k dátumu 25. 9. 2012 boli MS SR doručené dva sprievodné listy so žiadosťami / riešilo osobitne jednotným postupom objem žiadostí doručených spoločne k tomu istému dňu. Na základe tohto kritéria bolo vytvorenie 8 spisov, predmetom ktorých boli žiadosti uvedené vo 8 sprievodných listoch, ktoré boli MS SR k vyššie uvedeným dňom. Vzhľadom na uvedené nebolo možné predložiť súdu potvrdenie o obdržaní konkrétnej žiadosti o predbežné prerokovanie, avšak v prílohe boli zaslané kópie písomnosti, ktoré tvoria obsah toho ktorého spisu a poskytujú obraz priebehu prebežného prerokovania žiadosti o náhradu škody na MS SR. Tento postup bol jednotný v každom z 8 spisov a príkladom boli zaslané písomnosti z prvého spisu, ktorý obsahuje žiadosti doručené MS SR dňa 23. 4. 2012 a bol vedený pod č. 19267/2012/151. Žalobca neposkytol v rámci predbežného prerokovania požadovanú súčinnosť potrebnú pre prerokovanie jeho nároku, čím bol proces jeho predbežného prerokovania zmarený. Pokiaľ ide o posúdenie, či každý konkrétny uplatnený nárok bol aj obsahom žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, žalovaná zdôrazňuje, že dôkazné bremeno v smere preukázania predbežného prerokovania nároku je na strane žalobcu a nemôže zaťažovať žalovanú, ktorá nemôže jednoznačne potvrdiť, či jednotlivé uplatnené nároky boli aj predmetom doručených žiadostí o predbežné prerokovanie. Napriek vyššie uvedeným skutočnostiam žalovaná zaslala súdu tabuľku so zoznamom žiadostí podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., dotýkajúcich sa nesprávneho úradného postupu OS Michalovce. Priložená tabuľka obsahuje deň doručenia žiadostí, meno a priezvisko povinného v exekučnom konaní, uplatnenú sumu náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy a celkovú sumu požadovanej náhrady. Spolu s vyššie uvedenou odpoveďou predložil žalovaný súdu prvého stupňa tieto prílohy:
1/ tabuľka žiadostí podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. dotýkajúcich sa nesprávneho úradného postupu OS Michalovce

- 2/ ftk. sprievodného listu k žiadostiam o predbežné prerokovanie nároku o náhradu škody
- 3/ ftk. náhodne vybranej žiadosti žalobcu podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.
- 4/ ftk. výzvy MS SR na doplnenie žiadostí zo dňa 10. 5. 2012
- 5/ ftk. stanoviska žalobcu zo dňa 28. 5. 2012
- 6/ ftk. odpovede MS SR na stanovisko žalobcu zo dňa 6. 6. 2012
- 7/ ftk. oznámenia MS SR o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 22. 10. 2012.

Z vyššie uvedenej dokumentácie žalovaného súd prvého stupňa zistil, že žalobca skutočne svojimi podaniami doručených žalovanému od 23. 4. 2012 do 25.9. 2012, podal podania označené ako žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Súd prvého stupňa však dospel k záveru, že vo všetkých týchto veciach žalobca nedoručil žalovanému také podanie, ktoré by spĺňalo všetky náležitosti žiadosti o náhradu škody podľa § 15, 16 a 17 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného do 31. 12. 2012, predtým, než podal návrhy na začatie súdneho konania. Keďže do 31. 12. 2012 žalobca nepodal u žalovaného také žiadosti o náhradu škody, na základe ktorých by vznikli právne účinky upravené v ustanoveniach §§ 15, 16, 17 zákona č. 514/2003, nemohlo mu vzniknúť právo uplatniť do 31. 12. 2012 nároky na náhradu škody na súde.

Žalobca v žiadostiach o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody neoznačuje žiadne súdne konanie, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu postupu súdu. Preto tu jeho žiadosti nespĺňajú základnú zákonnú podmienku, ktorou je preskúmateľnosť. Rovnako neuvádza ani označenia exekútorových úradov a exekútorov, ktoré v uvedených konaniach mali predkladať súdu žiadosti o vydanie poverení na vykonanie exekúcie, prípadne mali podávať súdu podnety na vykonanie úkonov alebo odstupovať podania účastníkov exekučných konaní na rozhodnutie súdu. Bez týchto základných údajov nemožno právne vyhodnotiť jeho podania ako kvalifikované žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Samotné uvedenie čísla exekučného konania u neoznačeného exekútora, osoby povinného a čísla poverenia vydaného pre neoznačeného súdneho exekútora v neoznačenom súdnom konaní nie je splnením podmienky súčinnosti a preskúmateľnosti ako podstatnej náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Povinnosťou žalobcu bolo v žiadosti uviesť spisovú značku súdneho konania, v ktorom malo dôjsť k priesťahom pri vykonaní úkonov. V tejto súvislosti súd pripomína, že žalobcovi ako účastníkovi exekučných, t. j. aj súdnych konaní, nebránila žiadna prekážka, aby údaje ohľadne označenia vyššie uvedených skutočností zistil a v žiadosti ich uviedol. Ako podstatná náležitosť absentuje v žiadostiach žalobcu o predbežné prerokovanie návrhov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy určité a preskúmateľné odôvodnenie výšky uplatnených nárokov. Súd v tejto súvislosti poukazuje na výzvy Ministerstva spravodlivosti SR, ktorými žiadal žalobcu o odstránenie väd ohľadne určitosti a preskúmateľnosti uplatnenej výšky nárokov. Pred podaním žalôb na súd však ani tieto vady neodstránil. Z podania žalovaného z 20. 10. 2014 a z príloh k tomuto síce vyplýva, že t.č. nemá možnosť doručiť súdu všetky žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nárokov, ktoré následne uplatnil na Okresnom súde Michalovce žalobami, ale obsahy žiadosti sú totožné s náhodne vybranou žiadosťou, ktorú súdu predložil a s ktorou sa súd oboznámil. O rovnakom obsahu všetkých žiadostí svedčí aj vyššie uvedená korešpondencia medzi účastníkmi pred podaním žalôb. Súd prvého stupňa sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že sú dané zákonné podmienky na podanie návrhu na začatie súdneho konania vo vyššie uvedených veciach podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Zb. z. účinného do 31. 12. 2012. Ak ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Zb. z. účinného do 31. 12. 2012 spája vznik práva žiadať uspokojenie nároku na súde, tak musí byť splnená zákonná podmienka, že príslušný orgán neuspokojil taký nárok na náhradu škody, ktorý oprávnená osoba uplatnila kvalifikovanou žiadosťou. Skutočnosť, že príslušný orgán môže konať a rozhodovať iba o kvalifikovanej žiadosti o náhradu škody vyplýva z ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb. zákonov. Z tohto ustanovenia vyplýva povinnosť pre príslušný orgán, ktorý koná v mene štátu, zistiť všetky skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku. Toto ustanovenie predpokladá, že tento príslušný orgán je povinný žiadať nielen od oprávnenej osoby, ale aj od iných osôb, oznámenie všetkých skutočností, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie návrhu. Právo oprávnenej osoby uplatniť nárok na súde je dané iba za predpokladu, že príslušný orgán neuspokojí jeho nárok, ktorý uplatnil na tomto orgáne v žiadosti spĺňajúcej všetky náležitosti na rozhodnutie o tomto nároku. Ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb. zákonov účinného do 31. 12. 2012 totiž vylučuje, aby mohla oprávnená osoba uplatniť nárok na súde, aj za predpokladu, že by podala na príslušnom orgáne neúplný alebo nepreskúmateľný návrh. V takom prípade by nebola splnená

zákonná podmienka, že príslušný orgán neuspokojil nárok na náhradu škody. Takú žiadosť, ktorá nespĺňa všetky náležitosti, nemožno ani kvalifikovať ani ako uplatnenie nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Zb. zákonov účinného do 31. 12. 2012. Ak teda nárok na náhradu škody nie je uplatnený takou žiadosťou, ktorá je určitá, preskúmateľná a riadne odôvodnená, nemožno argumentovať, že príslušný orgán tento nárok neuspokojil a teda, že sú splnené zákonné podmienky na podanie návrhu na začatie súdneho konania.

Súd prvého stupňa sa stotožnil s obsahom výzvy žalovaného z 10. 5. 2012 č. 19267/2012-151, ktorou bol žalobca vyzvaný, aby doplnil žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody o podstatné náležitosti, bez ktorých nemožno takéto podania žalobcu kvalifikovať ako také žiadosti, ktorými uplatňuje žalobca nárok na náhradu škody ohľadne ktorého má príslušný orgán povinnosť, či ho uspokojí alebo neuspokojí. Ak však takéto podanie nespĺňa všetky náležitosti a označenie všetkých podstatných skutočností, nie je také podanie žiadosťou, o ktorej má povinnosť žalobca rozhodovať, a teda po uplynutí 6-mesačnej lehoty od doručenia takéhoto podania nie je ani splnená zákonná podmienka, že príslušný orgán neuspokojil nárok na náhradu škody a preto je s tým nie je spojený ani vznik práva žalobcu domáhať sa uspokojenia nároku na súde. Na tejto skutočnosti nič nemení ani písomné stanovisko žalobcu z 28. 5. 2012 ako odpoveď na výzvu žalovaného z 10. 5. 2012. V uvedenom stanovisku žalobca nedoplnil svoje podanie označené ako žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody o náležitosti uvedené v bodoch 1. až 7. výzvy žalovaného z 10. 5. 2012. Preto sa súd stotožňuje aj s obsahom odpovede žalovaného zo 6. 6. 2012 na stanovisko žalobcu z 28. 5. 2012, ako aj s oznámením žalovaného z 22. 10. 2012 žalobcovi, ohľadne výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, a to v tej časti, v ktorej žalovaný žalobcovi oznamuje, že nároky na súde sú uplatňované pred uplynutím lehoty na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

V tejto súvislosti súd prvého stupňa pripomenul, že ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Zb. účinného do 31. 12. 2012, predpokladá, že by bolo v rozpore s účelom právnej úpravy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ak by osoba žiadajúca o predbežné prerokovanie návrhu na náhradu škody podala účelovo akékoľvek podanie s označením „žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody“, teda bez podstatných náležitosti, ktoré by nedoplnila ani vo výzve príslušného orgánu, čím by sama zmarila možnosť tohto príslušného orgánu vo veci konať a rozhodovať a po uplynutí lehoty 6 mesiacov od doručenia takéhoto podania príslušnému orgánu, by nárok uplatnila na súde z dôvodu, že príslušný orgán jej nárok neuspokojil. Ak má byť splnený účel, daný v ustanoveniach § 15 a nasledujúcich zákona č. 514/2003 Z. z. účinného do 31. 12. 2012, žiadosť oprávnenej osoby o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody musí spĺňať všetky náležitosti ako návrh na začatie súdneho konania podľa § 79 ods. 1 O. s. p.. Pokiaľ takéto podanie oprávnenej osoby, aj keď je označené ako žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nebude obsahovať aj náležitosti uvedené v § 79 ods. 1 O. s. p., súd ju nebude môcť považovať za podanie, ktoré je žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a teda nenastanú ani účinky podľa § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Ak by táto zásada neplatila, oprávnená osoba by mohla zneužívať svoje postavenie v súvislosti s jej právami a povinnosťami uvedenými v § 15 a nasledujúcich zákona č. 514/2003 Zb. zákonov účinného do 31. 12. 2012, a to tak, že by v prípade absencie podstatných náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody využila v súdnom konaní na postup súdu ustanovenia § 43 ods. 1, ods. 2 O. s. p.. Práve ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb. zákonov má zabezpečiť, aby pre prípad, že sa nárok žalobcu neuspokojí na základe jeho žiadosti spĺňajúcej všetky podstatné náležitosti, nemôže byť využívaný inštitút procesného postupu súdu podľa § 43 ods. 1, ods. 2 O. s. p..

Podľa názoru prvostupňového súdu postup v zmysle § 43 O. s. p. nie je na mieste aj preto nakoľko v prípade nedoplnenia návrhu by musel súd podanie žalobcu odmietnuť, čím by došlo k porušeniu jeho práv. Rozhodnutie súdu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti neznamena, že žalobca sa nebude môcť z dôvodu ním uplatneného nároku obrátiť na súd v dôsledku prekážky rei judicata, t. j. veci rozhodnutej, v prípade predbežného prerokovania jeho nároku vyplývajúceho z podanej žaloby na to oprávneným orgánom a v prípade nespokojnosti s výsledkom prerokovania tohto nároku môže opätovne podať žalobu na príslušný súd. Podľa ustanovenia § 5 OSP súd má síce povinnosť poskytnúť účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, teda aj poučenie, že v prípade nepredloženia dôkazov súd na ne nebude prihliadať, čo aj súd urobil a žalobcu ako aj žalovaného poučil v zmysle § 118 ods. 4 OSP a § 120 ods. 4 OSP aj keď v zmysle § 5 ods. 2 OSP takúto povinnosť voči žalobcovi nemal, nakoľko tento je zastúpený advokátom. Spôsob plnenia poučovacej povinnosti musí rešpektovať ústavný princíp rovnosti účastníkov, nestrannosť súdu a zákaz prejedikovania názoru

súdu. Obsah týchto požiadaviek je jasný a definovaný nielen v zákonoch, ale aj v justičnej praxi, a preto bude len vecou konkrétnej situácie, ako sa sudca vyrovná nielen s plnením poučovacej povinnosti, ale aj s nevyhnutnosťou postupovať nestranné a bez narušenia procesnej rovnováhy medzi účastníkmi, prípadne predčasného uvedenia jeho názoru na meritum prípadu. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 345/2012 do poučovacej povinnosti nepatrí návrh, čo by účastník mal alebo mohol v danom prípade vykonať, ale iba pomôcť k tomu, aby mohol zákonom stanoveným spôsobom dať najavo, čo hodlá v konaní urobiť. Podľa § 43 OSP je sudca alebo poverený zamestnanec súdu povinný uznesením vyzvať účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil a to v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať. Žalobcom podaná žaloba však spĺňa všetky náležitosti podaného návrhu v zmysle § 79 OSP a nasl. OSP. Preto postup súdu podľa § 43 OSP nebol potrebný. Súd nemôže poučovať účastníka konania, ktoré dôkazy má predložiť na preukázanie svojich tvrdení, keďže týmto postupom by došlo k zásahu do rovnosti účastníkov konania podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Postúpením žaloby na orgán na to oprávnený a to Ministerstvo spravodlivosti SR nedochádza k odmietnutiu spravodlivosti, nakoľko žalobcovi zostáva zachované jeho právo žiadať o súdnu ochranu po tom, čo jeho konkrétny nárok vyplývajúci z podanej žaloby bude predbežne prerokovaný a v prípade jeho nespokojnosti, vždy mu zostane zachované právo domáhať sa súdnej ochrany, ktorá bude vyjadrením jeho nespokojnosti s tým ako bol jeho nárok predbežne prerokovaný. Vzhľadom k vyššie uvedeným zisteniam a citovaným právnym ustanoveniam súd podľa § 104 ods. 1 O. s. p. konanie zastavil a vec postúpil na konanie príslušnému orgánu Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky / v súlade s právnym názorom vysloveným v uznesení Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co 393/2013 zo dňa 29. 11. 2013/.

Proti rozhodnutiu podala žalobkyňa v celosti v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť, konal a rozhodoval vylúčený sudca, súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ust. právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav [§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.], neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností [§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.];, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.] a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.]. K dôvodom odvolania bližšie uviedla: 1) Súd na základe vykonaného šetrenia (nie dokazovania!) dospel k záveru, že pred podaním žaloby nepodala na príslušnom orgáne žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu na náhradu škody, ktorú si uplatňuje v tomto konaní. Toto skutkové zistenie vyústilo v právny záver, že súd nemá právomoc v tejto veci konať, pretože konaniu pred súdom musí predchádzať konanie pred MS SR a preto rozhodol tak ako je obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí. 2) Uvedené skutkové zistenie je však nesprávne. Podala na MS žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Uvedenú skutočnosť súdu preukázala tým, že predložila súdu zoznam jednotlivých žiadostí, ktoré MS SR potvrdilo. Navyše „žalobca“, za ktorého koná práve MS, skutočnosť, že by v tejto konkrétnej veci nepodala žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody práve v rovnakom rozsahu ako je obsahom žaloby, nikdy nenamietala a táto otázka nie je v konaní spornou. 3) Viackrát súdu označila dôkaz, ktorý žiada v tomto konaní vykonať, a to oboznámenie sa s príslušným spisom MS SR, k svojej podanej žiadosti o predbežné prerokovanie. Súd však tento dôkaz vôbec nevykonal a jej návrh celkom ignoroval. Zároveň súd na tomto základe dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. 4) Súd v tejto veci nevykonal žiadne dokazovanie, resp. nevykonal dokazovanie zákonným spôsobom. Zároveň neumožnil účastníkom konania vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu, čím odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom. 5) Súd tak bez skutočného zistenia dospel k záveru, že žiadosť o predbežné prerokovanie v konkrétnej veci nebola podaná, a to napriek tomu, že jednak predložila dôkaz preukazujúci danú skutočnosť a jednak označila ďalší dôkaz, ktorý danú skutočnosť potvrdzuje. K danému záveru súd nedospel s určitosťou, ale len na základe pochybnosti o tejto skutočnosti, ktorú si zároveň sám založil. Uvedenú skutočnosť tak nemal preukázanú, zistenú, ale len o nej pochyboval. 6) Zároveň považovala za potrebné uviesť, že nárok na náhradu škody je potrebné považovať za predbežne prerokovaný, čo sa preukazuje podaním žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Tvrdila, že k naplneniu pojmu predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dôjde už samotným podaním žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. V danom prípade bola žiadosť jednoznačne podaná, čo potvrdzuje aj žalovaná v obsahu svojich vyjadrení. 7) Zároveň zdôraznila, že v tejto veci rozhodoval vylúčený sudca a citovala znenie § 15 ods. 1 O.s.p. 8) Uskutočnila podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomila súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu,

ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že KS nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jej očiach a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Je tomu tak aj preto (okrem dôvodov označených v žalobe), že rozhodnutie KS je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných KS v skutkovo a právne totožných veciach. Upozornila, že jej právny názor vyslovil KS v Trnave, napr. v rozhodnutí 11NcC/46/2012-24 zo 17.10.2012 v právne a skutkovo zhodnej veci, pričom vylúčil všetkých sudcov OS Dunajská Streda „s“ rozhodovania a vec sťažovateľa prikázal na prejednanie a rozhodnutie OS Galanta. Nešlo o jedno rozhodnutie, ale obdobne rozhodol v ďalších 50 veciach a taktiež v mnohých ďalších veciach rovnako rozhodli o skutkovo a právne rovnakých veciach sťažovateľa KS v Nitre a KS v Prešove (citovala, čo k tomu v odôvodnení rozhodnutia uviedli). Je tiež v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR (ďalej len ÚS SR) a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len EŠLP) v oblasti zachovávaní práva na nestranný súd. Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV.ÚS 345/09). Základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 36 ods. 1 Listiny (a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) je v občianskom súdnom konaní zabezpečené vylúčením sudcu z jej ďalšieho prejednávanie a rozhodnutia pre jeho zaujatosť (§ 12-16 O.s.p.) (I.ÚS 27/98). Osobitne je nutné uviesť, že nedostatok nestrannosti sudcu je súčasťou pojmu „zákonný sudca“ podľa čl. 48 ods. 1 vety prvej Ústavy SR (III.ÚS 16/201). Pre rozhodnutie, či súd možno považovať za nezávislý, musia byť do úvahy inter alia vzaté spôsoby ustanovovania jeho členov a dĺžka ich mandátu, existencia garancií proti nátlaku zvonku a to, či tu je alebo nie je zdanie nezávislosti. Koncepcia nezávislosti a objektívnej nestrannosti úzko súvisia (napr. rozsudok ECtHR Findlay v. Spojené kráľovstvo z 25.2.1997, ods. 73). Dôkaz: Náhodne vybrané rozhodnutia KS v skutkovo a právne zhodných veciach. 9) Za takýchto okolností a s vedomím, že: názor KS vo veci nestrannosti pre rozpor z rozhodovacou praxou iných KS, ÚS SR a EŠLP v Štrasburgu, neobstojí; podala ústavnú sťažnosť pre porušovanie svojho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia KS; nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. V konaní bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. 10) Konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí jej návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Podáva proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Dôsledok správania súdu, kedy predbehol vydaním meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladajú porušenie jej práva na súdnu ochranu, osobitne mária jej možnosť konať pred súdom. Meritórne rozhodnutie súdu je prinajmenšom predčasné! 11) Súd sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jej žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu. Súd vychádzajúc z mylného skutkového stavu bez oboznámenia sa s obsahom predloženej ústavnej sťažnosti nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O.s.p. a viedol pojednávanie, na ktorom za jej neprítomnosti meritórne rozhodol. V žiadosti sa pritom zdôrazňovalo, že trvá na osobnej účasti svojho zástupcu na pojednávaní, avšak na takom, ktoré bude vedené nestranným sudcom na nestrannom súde. 12) Nemala sa možnosť vyjadriť k tvrdeniam žalovanej, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemala sa možnosť vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto procesnej situácie došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu jej práva na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. 13) V konkrétnostiach, napr. uviedla, že súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že ňou namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Zároveň je potrebné uviesť, že na splnenie zákonnej lehoty, resp. na konanie bez zbytočných prieťahov a na konanie bez neodôvodnenej nečinnosti exekučného súdu je dôležité skúmať nie len samotný moment kedy exekučný súd rozhodol o poverení, ale aj moment, kedy poverenie doručil príslušnému súdnemu exekútorovi (pri rešpektovaní primeranej lehoty na doručovanie). Aby súd mohol konštatovať, že v príslušnom exekučnom konaní sa nevyskytol nesprávny úradný postup, je potrebné zisťovať aj moment skutočného doručenia riadneho poverenia (rozhodnutia o žiadosti na vydanie poverenia). 14) Koncepcia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie, v ktorom strany musia mať možnosť nielen predložiť dôkazy nevyhnutné na podporu úspešnosti svojej žaloby, ale zároveň sa oboznámiť so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie (napr. rozsudky Nideröst - Huber v. Švajčiarsko

z 18.2.1997 a Mantovanelli v. Francúzsko z 18.3.1997, ods. 33). 15) Súd rozhodol bez toho, aby jej umožnil s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. 16) Ako strana konania nebola oboznámená s obsahom dôkazov a prednesov, nemala možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a sama nemala možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Podľa konštantnej judikatúry ECtHR nemôže vnútroštátny súd založiť svoje rozhodnutie na skutočnostiach, o ktorých strana vystupujúca v konaní nevedela. Nie je pritom dôležité ani to, či tieto skutočnosti boli predložené ako dôkazy druhou stranou konania. 17) Kontradiktórnosť súdneho procesu sa však neobmedzuje len na oprávnenie vyjadrovať sa k tvrdeniam protistrany, ale vzťahuje sa aj na rovnaké oprávnenie voči dôkazom, ktoré súd získal z vlastnej iniciatívy, pričom nie je ani dôležité to, či tieto skutočnosti boli známe iba jednej strane alebo žiadnej z nich. Táto zásada nie je obmedzená ani druhom súdneho procesu a zaručuje sa tak v trestnom procese, ako aj občianskoprávnom procese a procese pred ústavným súdom (Krčmař a ostatní c. Česká republika, rozsudok z 3.3.2000 vo veci sťažnosti č. 35376/97). 18) V neposlednom v súvislosti s rozhodnutím o trovách, poukázala na to, že žalovaná použila na dopravu neprimeraný cestovný prostriedok a tieto náklady nie sú nevyhnutné a účelné na bránenie práva. Použitie motorového vozidla s tak enormnou spotrebnou pohonných látok je neadekvátne a neúspešný účastník by za žiadnych okolností nemal znášať náklady, ktoré nemožno predpokladať. Predpokladať je možné cestovné náklady avšak len vo výške použitia verejnej cestnej dopravy. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žiadala zrušiť rozsudok 6C/134/2012 z 19.12.2012 a vrátiť vec súdu na opätovné pojednanie.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods. 1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. zistil, že nie sú podmienky na potvrdenie uznesenia (§ 219), ani na jeho zmenu (§ 220), preto uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. h), ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Vychádzajúc zo znenia § 15 ods. 1, §16 ods. 1, 2, § 17 ods. 5 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, možno urobiť záver, že predbežné uplatnenie práva na náhradu vzniknutej škody pred ústredným orgánom štátnej správy, je podmienkou prejednania tohto práva pred súdom v občianskom súdnom konaní.

Súd vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa nespĺnila základnú podmienku uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom z dôvodu, že podanie žalobkyne, ktorým si uplatnila u žalovanej predmetný nárok na náhradu škody, nespĺňalo všetky náležitosti žiadosti o náhradu škody a z uvedeného dôvodu žalobkyňa zatiaľ nevzniklo právo na uplatnenie náhrady škody pred súdom.

Z cit. zák. ust. vyplýva, že predbežné prerokovanie nároku je iba neformálnym postupom príslušného orgánu, ktorý rozhoduje predbežne o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody. V rámci tohto procesu tento orgán hodnotí žiadosť a k nej pripojené doklady, výsledkom ktorého je faktické uspokojenie alebo neuspokojenie nároku, keďže príslušný orgán poškodeným predbežne uplatnený nárok neprejednáva podľa zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Z uvedeného dôvodu príslušný orgán nemá ani povinnosť vyzývať poškodeného na odstraňovanie prípadných väd žiadosti a pokiaľ na odstránenie väd podania poškodeného aj vyzve a tento v lehote ním určenej vady neodstráni, nemá to za následok skutočnosť, že k predbežnému prejednaniu uplatneného nároku na náhradu škody nedošlo (a teda dôvodom pre zastavenie konania), ale bol by to iba dôvod pre neuspokojenie uplatneného nároku poškodeným v rámci predbežného prerokovania.

Ak teda žalovaná v prejednávannej veci ako príslušný orgán predbežného prejednania nároku žalobkyne na náhradu škody bola toho názoru, že žalobkyňou uplatnená žiadosť nemala potrebné náležitosti pre priznanie nároku na náhradu škody, bola by výsledkom tohto zistenia skutočnosť, že nedošlo k uspokojeniu uplatneného nároku na náhradu škody a nie to, že žalobkyňa ako poškodená nepožiadala písomne o predbežné prejednanie nároku. Nesprávny je preto právny záver súdu, že ust. § 16 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. vylučuje, aby mohla oprávnená osoba uplatniť nárok na súde aj za predpokladu, že by podala na príslušnom orgáne neúplný alebo nepreskúmateľný návrh, a teda že nebola splnená zákonná podmienka, že príslušný orgán neuspokojil nárok na náhradu škody. Podanie neúplného

alebo nepreskúmateľného návrhu na príslušnom orgáne ohľadom predbežného prejednanie nároku na náhradu škody má (iba) za následok faktické neuspokojenie nároku poškodeného.

Navyše, z § 16 zák. č. 514/2003 Z.z. nevyplýva, aké náležitosti má písomná žiadosť obsahovať. Iba z § 17 ods. 5 vyplýva, že musí obsahovať požadovanú výšku škody, prípadne nemajetkovej ujmy. Je nesporné z hľadiska povahy veci, že žiadosť musí obsahovať označenie konania, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, označenie orgánu, ktorý sa dopustil nesprávného úradného postupu, nesprávny úradný postup musí byť konkretizovaný a musí byť presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona, pričom je potrebné tiež uviesť požadovanú výšku náhrady. Z cit. ust. však nemožno vyvodiť, že písomná žiadosť poškodeného mala spĺňať náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 O.s.p.

Je nepochybné, že žalobkyňa žalovanej doručila žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá je predmetom tohto konania. Z obsahu korešpondencie medzi účastníkmi konania je zrejmé, že žalovaná vyzvala žalobkyňu na odstránenie nedostatkov žiadosti a súčasne, že žalovaná listom oznámila žalobkyni, že má považovať podané žiadosti za vybavené, z dôvodu, že nepredložila žiadané doklady a neposkytla potrebné informácie.

Záver súdu, že samotné neuvedenie súdnych konaní, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu postupu súdu a neoznačenie exekútorských úradov a exekútorov, ktorí mali predložiť súdu žiadosti o vydanie poverení na vykonanie exekúcie bez ďalšieho sú takými nedostatkami týchto žiadostí, bez ktorých ich možno považovať za nepreskúmateľné, nie je správny. Pokiaľ žalobkyňa v žiadostiach uviedla ďalšie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých možno jednotlivé súdne konania a exekútorov identifikovať, nemožno takéto žiadosti považovať za neurčité, najmä ak sama žalobkyňa uviedla, že týmito údajmi nedisponuje.

Žiadosť formulovaná zo strany žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku v danej veci spĺňa požiadavky na riadne uplatnenie písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prejednanie nároku, lebo je z nej zrejmé, v ktorom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu (tento orgán je možné identifikovať podľa údajov uvedených žalobkyňou), nesprávny úradný postup bol konkretizovaný, bola pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ust. konkrétneho zákona a zároveň bola uvedená aj požadovaná výška náhrady.

Už v tomto štádiu konania, bez ohľadu na uvedené, možno urobiť záver, že prístup žalovanej k vybaveniu žiadostí by bol prísne formálny, pokiaľ by tieto vybavila bez ich prejednanie a neprihliadala k ďalším skutočnostiam uvedených žalobkyňou, na základe ktorých bolo možno vytknuté nedostatky odstrániť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil uznesenie v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci súdu prvého stupňa, bude povinnosťou súdu, po doplnení dokazovania v naznačenom smere, za účelom preskúmania splnenia podmienok pre vedenie konania, opätovne preskúmať, či nárok žalobkyne ako poškodenej bol vopred predbežne prerokovaný na základe písomnej žiadosti príslušným orgánom - Ministerstvom spravodlivosti SR a či do 6 mesiacov od prijatia žiadosti došlo k uspokojeniu jej nároku na náhradu škody. Len v tom prípade by sa žalobkyňa mohla domáhať uspokojenia svojich nárokov na súde (§ 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Pokiaľ žalobkyňa spochybňovala v konaní zákonného sudcu s poukazom na § 15 ods. 1 O.s.p., z obsahu spisu vyplynulo, že Krajský súd v Košiciach uznesením 4NcC/14/2014-55 z 11.8.2014 rozhodol tak, že sudca JUDr. Milan Mitterpák nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn.6C/134/2012.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov 3:0 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.